

NATALIA KAMIEŃSKA

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Białymstoku

Dofinansowanie zabytków w 2025 r. przez Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Ochrona zabytków to proces wymagający ogromnego nakładu pracy, wiedzy i zaangażowania. Każde działanie – od przygotowania dokumentacji, przez prace restauratorskie, konserwatorskie i budowlane przy zabytkach, aż po bieżące utrzymanie obiektów – wymaga zarówno specjalistycznych umiejętności, jak i znacznych środków finansowych.

Dzięki wsparciu w postaci dotacji celowych z budżetu państwa na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, przyznawanych przez Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, właściciele obiektów położonych na obszarze województwa podlaskiego mogą skuteczniej podejmować działania zmierzające do zachowania dziedzictwa kulturowego, które jest wartością wspólną dla całego społeczeństwa.

Dotacje udzielane są w każdym roku budżetowym na podstawie przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. oraz rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 16 sierpnia 2017 r. w sprawie dotacji celowej na prace konserwatorskie lub restauratorskie przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków. Szczegółowe zasady dotyczące składania wniosków o dofinansowanie, ich rozpatrywania oraz przyznawania i rozliczania środków finansowych określone zostały w regulaminie w sprawie trybu i zasad udzielania dotacji celowej przez Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków położonym na obszarze województwa podlaskiego.

Właściciele i posiadacze zabytków mogli składać wnioski do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków o dofinansowanie prac planowanych do wykonania w 2025 r. oraz o refundację kosztów prac przy zabytku, poniesionych w okresie trzech lat poprzedzających rok złożenia wniosku.

1. Krypty grzebalne – katakumby – w Supraślu stanowią wyjątkowy zabytek architektury sepulkralnej pierwszej połowy XVI w., będący jednym z nielicznych tego typu obiektów zachowanych na terenie Podlasia. Ta ceglana budowla, wzniesiona w latach 1532–1557, pełniła funkcję nekropolii zakonnej. Fot. N. Kamińska, 2025

The Supraśl catacombs are a unique monument of sepulchral architecture from the first half of the 16th century, one of the few surviving structures of this type in Podlasie. This brick structure, built between 1532 and 1557, served as a monastic necropolis. Photo by N. Kamińska, 2025

2. Meczet w Kruszynianach reprezentuje niezwykle przykłady polskiej architektury drewnianej z początku XVIII w. W uznaniu unikalnego charakteru oraz znaczenia dla dziedzictwa kulturowego Polski meczet został oficjalnie uhonorowany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej statusem pomnika historii. Fot. archiwum Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków [dalej: PWKZ]

The Kruszyniany Mosque represents an extraordinary example of Polish wooden architecture from the early 18th century. In recognition of its unique character and significance for Poland's cultural heritage, the mosque was officially honored by the President of the Republic of Poland with the status of a historical monument. Photo by PWKZ archive

W 2025 r. do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Białymstoku wpłynęły łącznie 73 wnioski o udzielenie dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa podlaskiego, w tym 63 wnioski o dofinansowanie prac planowanych do wykonania oraz 10 wniosków o udzielenie dotacji celowej w postaci refundacji kosztów.

Podlaski Wojewódzki Konserwator Zabytków przeznaczył w minionym roku na dofinansowanie prac związanych z opieką nad zabytkami łącznie 2 270 000,00 zł. Wsparciem objęto 35 zadań, z czego 31 otrzymało dotacje na prace planowane do realizacji w 2025 r. w łącznej wysokości 2 137 353,98 zł, natomiast

3. Wykonany z drewna, rokokowy ołtarz główny z połowy XVIII w., bogato zdobiony polichromią oraz złoceńiami stanowi wystrój kościoła parafialnego pw. św. Teresy z Avila w Wiżajnach.

Fot. archiwum PWKZ

The wooden, Rococo main altar from the mid-18th century, richly decorated with polychrome and gilding, is the interior of the parish church of Saint Teresa of Avila in Wiżajny.
Photo by PWKZ archive

w formie refundacji poniesionych kosztów dofinansowano cztery zadania na łączną kwotę 132 646,02 zł.

Zdecydowana większość dotacji udzielonych w 2025 r. przez Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków dotyczyła prac przy zabytkach nieruchomości. Dofinansowano 32 zadania związane z zachowaniem oraz wyeksponowaniem wartości historycznych, artystycznych i naukowych obiektów nieruchomości, w tym dofinansowano m.in. kontynuację remontu elewacji kościoła pw. św. Wojciecha Biskupa Męczennika w Szczepankowie (100 000,00 zł); renowację drewnianej balustrady oraz gzymsu empory kościoła ewangelicko-augsburskiego Świętej Trójcy w Suwałkach (96 600,00 zł); prace remontowo-zabezpieczające katakumby

z XVI w. znajdujące się w Supraślu (90 000,00 zł); remont północnej i zachodniej elewacji budynku Muzeum Okręgowego w Suwałkach stanowiącego pierwotnie siedzibę Resursy Obywatelskiej (90 000,00 zł); wykonanie opracowania projektowego robót budowlanych i renowacyjnych meczetu w Kruszynianach (49 323,00 zł) oraz remont zabytkowej kaplicy rodziny Bazylewskich w Dubinach (ob. kaplica pw. św. Tomasza, 40 000,00 zł).

Dwie z przyznanych w 2025 r. dotacji dotyczyły ochrony zabytków ruchomych. Uzyskane przez wnioskodawców wsparcie pozwoliło na przeprowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich przy zwieńczeniu nastawy drewnianego ołtarza głównego datowanego na połowę XVIII w. znajdującego się w kościele pw. św. Teresy z Avila w Wiżajnach oraz prac konserwatorskich przy neobarokowym prawym ołtarzu bocznym w kościele pw. Świętej Trójcy w Supraślu.

Lista dofinansowanych zadań obejmuje także wiele innych cennych inicjatyw, dzięki którym możliwe było zabezpieczenie i odnowienie wyjątkowych, zabytkowych obiektów Podlasia.

Zabytki są nie tylko świadectwem przeszłości, ale także częścią codzienności mieszkańców województwa podlaskiego. Troska o dziedzictwo kulturowe jest niezwykle ważną inwestycją w przyszłość – w pamięć historyczną, tożsamość lokalną i rozwój regionu. System dotacji jest więc nie tylko narzędziem ochrony zabytków, ale też impulsem do budowania więzi społecznych i promocji naszego województwa – zarówno w Polsce, jak i poza jej granicami.